

Республика Татарстан
СОВЕТ МУРТЫШ-ТАМАКСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САРМАНОВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА

ул. Советская, д. 47, с. Муртыш-Тамак
423358
Телефон: 4-52-05

Татарстан Республикасы

САРМАН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
МОРТЫШТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Совет урамы, 47 йорт, Мортыштамак
авылы, 423358
Телефон: 4- 52-05

КАРАР

16.10.2019

№ 29

Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында урамнарغا, паркларга, скверларга, мәйданнарغا исемнәр бирү, һәйкәлләр урнаштыру, аларның исемнәрен үзгәртүнең истәлекле билгеләрен кую тәртибе турында Нигезләмәне раслау хакында карар

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Мортыштамак авыл жирлеге Уставы нигезендә дәүләт, республика, муниципаль район һәм (яки) ижтимагый мөнәсәбәтләр үсешенә зур өлеш керткән һәм уңай йогынты ясаган күренекле гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар турындагы истәлекләрне саклап калу максатларында, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Мортыштамак авыл жирлеге Советы карар чыгарды:

1. Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында урамнарға, паркларга, скверларга, мәйданнарға исемнәр бирү, гражданнар истәлеген мәңгеләштерү максатларында һәйкәлләр урнаштыру, аларның исемнәрен үзгәртүнең истәлекле билгеләрен кую тәртибе турында Нигезләмәне раслау (кушымта).

2. Сарман муниципаль районы Мортыштамак авыл жирлеге башкарма комитеты каршындагы күренекле гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турындагы материалларны карау комиссиясе составын (кушымта) расларга.

3. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Мортыштамак авыл жирлеге башкарма комитеты каршындагы күренекле гражданныр, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турындагы материалларны карау комиссиясе турында нигезләмәне расларга.
4. Урамнарда, паркларда, скверларда, мәйданнарда исемнәр бирү, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр кую, гражданныр, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү максатларында аларның исемнәрен үзгәртү турында гариза (үтенечнамәләр) формаларын раслау хакында.
5. Оештыру-хокукий формаларына бәйсез рәвештә, предприятиеләргә, оешмаларда һәм тарихи вакыйгаларда исем бирү мәсьәләләрен хәл иткәндә юридик затларда әлеге карарның 1 пункты белән расланган актларда, истәлекләрен мәңгеләштерү күздә тотылган объектларны, шулай ук аларда күрсәтелгән исемнәрен бирү кагыйдәләрен сайлау өлешендә муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр (оешмалар) өчен билгеләнгән критерийларда таянып эш итәргә тәкъдим итәләр.
6. Әлеге карарны Сарман муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәгә рәсми сайтында һәм махсус мәгълүмат стендларында түбәндәгә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында» урнаштыру юлы белән игълан итәргә.
7. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Мортыштамак авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенә йөкләргә.

Сарман муниципаль районы

Мортыштамак авыл жирлеге Советы рәисе

И.Н.Һадиуллин

Мортыштамак авыл жирлеге

Советы карарына

кушымта

16 октябрь 2019 №29

Мортыштамак авыл жирлегендэ урамнарга, паркларга, скверларга, майданнарга исемнэр бирү, һэйкәлләр, истәлекле билгеләр кую тәртибе турында Нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Һэйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар - шәһәр, бистә, авыл һәм ил тарихындагы күренекле шәхес истәлеген мәңгеләштерү өчен билгеләнгән монументаль сәнгать формалары.

1.2. Мемориаль такталар бина һәм корылмалар фасадларына, шулай ук тарихи вакыйгалар булган, күренекле шәхесләр яшәгән, укыган яки эшләгән биналар интерьерларына урнаштырыла; һэйкәлләр һәм истәлекле билгеләр Сарман муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге тарафыннан билгеләнгән урыннарда билгеләнә.

1.3. Һэйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар эзерләү һәм урнаштыру жирлекнең вәкилләкле органы карары кабул ителгәннән соң гамәлгә ашырыла.

1.4. Советлар Союзы, Совет Социалистик Республикалары, Россия Федерациясе, күренекле фән, спорт, мәдәният һәм сәнгать эшлеклеләренә исемнәре район һәм Ватан тарихындагы күренекле шәхес истәлеген мәңгеләштерү максатыннан урамнарга, скверларга, майданнарга бирелә.

1.5. Мортыштамак авыл жирлеге Советы карары кабул ителгәннән соң урамнарга, паркларга, скверларга, майданнарга исемнәр бирелә.

2. Хәтерле затларга яки вакыйгаларга карар кабул итү өчен нигезләр

Урамнар, парклар, скверлар, майданнар бирү, һэйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру турында карар кабул итү өчен түбәндәгеләр нигез булып тора: жирлек һәм Россия дәүләте тарихындагы вакыйганың әһәмияте; дәүләт, ижтимагый, сәяси, хәрби, житештерү эшчәнлегендә, фән, техника, әдәбият, сәнгать, мәдәният, спорт өлкәсендә

шәхес казанышларын рәсми тану, шулай ук шәһәр, бистә, авыл, район һәм Ватаныбызга озак вакытлы файда китергән эшчәнлек өлкәсенә аерым өлеш кертү.

3. Урамнарға, паркларға, скверларға, майданнарға исемнәр бирү, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру турында карар кабул итү тәртибе

3.1. Урамнар, парклар, скверлар, майданнар, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар кую инициаторлары булып дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, предприятиеләр, учреждениеләр, ижтимагый оешмалар һәм хәрәкәтләр, шулай ук 10 кешедән ким булмаган инициативалы гражданныр төркемнәре тора ала.

3.2. Урамнар, парклар, скверлар, майданнар, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар бирү инициативасы белән чыгыш ясаучы затлар авыл жирлегенә түбәндәге документларны тапшыра.:

3.2.1. Һәйкәл, истәлек билгесе, мемориаль такта кую өчен:

- гариза;
- исеме мәңгеләштерелә торган вакыйганың яки аның казанышлары хаклыгын раслаучы архив һәм башка документларның күчермәсе;
- тиешле торақ-эксплуатация предприятиеләре яки әлеге бинада яшәү чоры күрсәтелгән архив документлары, аның тормышы һәм эшчәнлеге мәңгеләштерелә;
- һәйкәл, истәлек билгесе яки мемориаль такта эскизы;
- һәйкәл, истәлекле билге яки мемориаль такта тексты проекты;
- һәйкәлләрне, истәлекле билгеләрне һәм мемориаль такталарны проектлау, әзерләү һәм урнаштыру эшләрен финанслау чыганакалары турында мәгълүматлар;
- һәйкәл, истәлек билгесе, мемориаль такта урнаштыру муниципаль милектә булмаган объектларда милекче белән килешү гамәлгә ашырыла.

3.2.2. Урамнарға, паркларға, скверларға, майданнарға исем бирү өчен:

- гариза;
- әлеге объектка исем бирү зарурлыгына мотивацияле нигез;

- исеме мәнголәштерелә торган вакыйганың яки аның казанышлары хаклыгын раслаучы архив һәм башка документларның күчермәләре;

- шәһәрнең, бистәнең, жирлекнең исеме бирелә торган объект булган башка территорияль өлешенең ситуацион планы.

3.3. Мортыштамак авыл жирлегә кергән гаризаларны , материалларны теркәүне һәм исәпкә алуны гамәлгә ашыра, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталарны урнаштырганда һәм муниципаль учреждениеләргә исемнәр бирү һәм нигезләмәләр , урам исемнәрен тәртипкә салу буенча Комиссиягә кирәкле документларны эзерли һәм жибәрә.

3.4. Комиссия үз эшен авыл жирлегә Советы карары белән расланган комиссия турындагы Нигезләмәләргә туры китереп башкара.

3.5. Кергән гаризаларны карау нәтижәсендә, комиссия, якин туганнарының фикерен исәпкә алып, муниципаль учреждениеләргә, урамнарға, паркларға, скверларға, мәйданнарға исемнәр, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру яки аларны урнаштыру өчен нигез булмау турында, әлегә Нигезләмәдә каралганча, карар кабул итә.

3.6. Комиссия тарафыннан исемнәр бирү мөмкинлегенә турында карар кабул ителгән очракта, авыл жирлегә урамнар, парклар, скверлар, мәйданнар, һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру турында карар проекты эзерли һәм жирлекнең вәкиллекле органына тәкъдим итә.

Карар проектына теркәлә:

- аңлатма язуы;

- комиссия утырышы беркетмәсеннән өзәптә;

- әлегә Нигезләмәнең 3.2.1 пункттында күрсәтелгән барлык документлар, истәлек билгесе һәм мемориаль такта урнаштыру өчен;;

- әлегә Нигезләмәнең 3.2.2 пункттында күрсәтелгән муниципаль учреждениеләргә исем бирү өчен барлык документлар, шулай ук комиссиягә кергән барлык башка тәкъдимнәр.

3.7. Үтенечнамәләр инициаторлары белән килешмәгән очракта, комиссия рәисе барлык материалларны авыл жирлегенә жибәрә.

4. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар урнаштыру һәм аларны карап тоту тәртибе

4.1. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар мәңгелек материаллардан гына башкарыла. Аларны урнаштыру урыннарының эскиз проекты район хакимиятенәң архитектура һәм шәһәр төзелеше идарәсе белән килештерелә.

4.2. Һәйкәлләр, истәлекле билгеләр һәм мемориаль такталар аларны баланска урнаштырганнан соң, гамәлдәге законнар нигезендә тапшырыла.

4.3. Баланста тотучы аларны саклау, ағымдагы тоту һәм бу максатларга каралган акчалардан яңарту буенча чаралар күрә. Һәйкәлләрне, истәлекле билгеләрне һәм мемориаль такталарны карап тоту бердәм комплекста, проект билгеләнгән территория белән бергә алып барыла.

4.4. Һәйкәлләр, истәлек билгеләре һәм мемориаль такталар , авыл җирлеге Советы тарафыннан кабул ителә торган бинада реставрацияләү яисә төзекләндерү-реставрацияләү эшләре таләп ителгән очраклардан тыш, эшчәнлеге яки төшерү турында карар.

4.5. Аеруча тарихи һәм сәнгать кыйммәткә ия булган һәйкәл, истәлекле билге һәм мемориаль такта республика карамагына билгеләнгән тәртиптә тапшырылырга мөмкин.

5. Бәхәсләрне хәл итү тәртибе

5.1. Әлеге нигезләмә үтәлгәндә барлыкка килергә мөмкин булган бәхәсләр һәм каршылыклар сөйләшүләр белән яисә законда билгеләнгән тәртиптә хәл ителә.

Мортыштамак авыл жирлеге

Советы карарына

кушымта

16 октябрь 2019 № 29

**КҮРЕНЕКЛЕ ГРАЖДАННАР, ОЕШМАЛАР ҺӘМ ТАРИХИ
ВАКЫЙГАЛАРНЫ МӘҢГЕЛӘШТЕРҮ ТУРЫНДАГЫ
МАТЕРИАЛЛАРНЫ КАРАУ КОМИССИЯСЕ ТУРЫНДА
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гражданныр, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәнголәштерү максатларында урамнарга, паркларга, скверларга, майданнарга исемнәр бирү, һәйкәлләр кую, истәлекле билгеләрне яңадан атау тәртибе турындагы материалларны карау буенча мәсьәләләр (алга таба - Комиссия).

Комиссия составына Сарман муниципаль районының вәкиллеке һәм башкарма органнары, ижтимагый берләшмәләр вәкилләре керә.

2. Комиссия үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы закон актларына, Мортыштамак авыл жирлеге Уставына, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының муниципаль хокукый актларына, әлеге Нигезләмәгә таяна.

3. Комиссия карамагына керә:

3.1. Татарстан Республикасының Сарман муниципаль районында гражданныр, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәнголәштерү максатларында парклар, скверлар, майданнарга исемнәр бирү тәртибе турындагы материалларны кабул итү һәм карау, һәйкәлләрне кую һәм истәлекле билгеләрне яңадан атау тәртибе турындагы материалларны карау.

3.2. Чагылдырылу тулылыгы буенча тапшырыла торган материалларга карата таләпләрне билгеләү:

- күренекле гражданнырның тормыш юлы һәм казанышлары;

- тарихи вакыйгаларның дәрәслеге;
- предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмаларның роле.

3.3. Кергән материалларны һәм документларны, шул исәптән аларның экспертизасын да кертәп, башка оешмалардан белгечләр жәлеп итәп карау (кирәк булса).

3.4. Гражданнар, оешмалар һәм тарихи вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү.

4. Тапшырылган документларны карау нәтижәсендә Комиссия түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- үтенечнамәне хупларга, Сарман авыл җирлеге Советы тиешле карар проектын әзерләргә;

- үтенечнамәне кире кагарга, хәтерне мәңгеләштерү инициаторларына мотивацияле рәвештә кире кагу җибәргә.

5. Комиссия утырышы комиссия әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала. Комиссия карары ачык тавыш бирү юлы белән катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Утырышта катнашмаган комиссия әгъзаларының фикере, утырыш башланганчы язма рәвештә тәкъдим ителгән булса, тавышларны санаганда исәпкә алына.

6. Комиссия карар чыгарганда нигез булып, хәтерне мәңгеләштерү турында кабул иткән карар тора. Комиссия карарларындагы нәтижәләр карар чыгарганда мәжбүри түгел.

7. Комиссия муниципаль предприятиегә яки учреждениегә исем бирү мөмкинлегенә турында карар кабул иткән очракта, комиссия секретаре Мортыштамак авыл җирлеге Советына тәкъдим ителә торган карар проектын әзерли.

8. Комиссия тарафыннан үтенечнамәне кире кагу турында карар кабул ителгән очракта, киләсен биш елдан соң гына кабатларга мөмкин.

Мортыштамак авыл жирлеге

Советы карарына

кушымта

16 октябрь 2019 ел № 29

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ КАРШЫНДАГЫ**

**КҮРЕНЕКЛЕ ГРАЖДАННАР, ОЕШМАЛАР ҺӘМ ТАРИХИ ВАКЫЙГАЛАРНЫҢ
ИСТӘЛЕГЕН МӘҢГЕЛӘШТЕРҮ ТУРЫНДАГЫ МАТЕРИАЛЛАРНЫ КАРАУ
КОМИССИЯСЕ СОСТАВЫ**

Надиуллин Илдар	Сарман муниципаль районы Мортыштамак авыл
Нил Улы	жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе, комиссия рәисе
Гайфетдинов Айрат	Сарман муниципаль районы Башкарма комитетының
Рифкать Улы	инфраструктура үсеше бүлеге начальнигы
Илдарханова Алсу	Сарман муниципаль районы Мортыштамак авыл жирлеге
Раиф кызы	Башкарма комитеты секретаре, комиссия секретаре
Комиссия әгъзалары (киләшү буенча)	
Сабилов Альфат	Сарман муниципаль районы Башкарма комитетының
Зиятдин улы	мәгариф бүлеге начальнигы

Гаделшин Илгизэр Равил улы	Сарман муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлеге начальнигы
Латыйпова Гөлназ Гөлус кызы	Сарман муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге начальнигы
Солтангалиева Гөлшат Рафаэль кызы	Сарман муниципаль районы Башкарма комитетының архив бүлеге житәкчесе
Хәйруллина Нурсинә Гыйльфан кызы	Сарман муниципаль районы Ижтимагый советы рәисе
Кашипова Дания Мәмдух кызы	МБУ СМР “Бөек Ватан сугышы һәм туган якны өйрәнү музее”

Мортыштамак авыл жирлеге

Советы Карары белән

расланган

16 октябрь 2019 ел № 29

Хәтерне мәңгеләштерү турында

үтенечнамә

(предприятие, учреждение, коллектив һ. б. исеме)

хәтерне мәңгеләштерү турында:

1. Фамилиясе, исеме, әтисенең исеме _____

2. Жәнесе _____

3. Туган көне _____ үлем датасы _____

4. Туган урыны _____

5. Белеме _____

(белгечлеге буенча белеме,

уку йорты исеме, тәмамлау елы)

6. Гыйльми дәрәжәсе, гыйльми исеме _____

7. Нинди дәүләт бүләкләре белән бүләкләнгән һәм бүләкләү датасы

---

8. Соңгы яшәү урыны _____

9. Гомуми хезмәт стажы _____

Тармакта эш стажы _____

10. Биографик мәгълүмат: _____

---

11. Хәтер мәңгеләштерүгә конкрет хезмәтләре күрсәтелгән сыйфатламалар

(нигезләре) _____

Мәңгеләштерүнең формасы һәм урыны _____

Чыгымнар _____

(әзерләү, кору, урнаштыру һ. б. буенча)

акча хисабына башкарылачак _____

(предприятие, учреждение, коллектив һ. б. исеме)

Беркетмә _____

(гомуми жыельш һ. б.)

"__" _____ 20__ ел.

Вазыйфаи зат, субъект

закон чыгару инициативасы хокуклары _____

(имза) (расшифровка)
